II

(Ne teisėkūros procedūra priimami aktai)

SPRENDIMAI

KOMISIJOS ĮGYVENDINIMO SPRENDIMAS (ES) 2021/800

2021 m. gegužės 17 d.

kuriuo iš dalies keičiamas Sprendimas 2011/163/ES dėl trečiųjų šalių pagal Tarybos direktyvos 96/23/EB 29 straipsnį pateiktų planų patvirtinimo

(pranešta dokumentu Nr. C(2021) 3291)

(Tekstas svarbus EEE)

EUROPOS KOMISIJA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo,

atsižvelgdama į 1996 m. balandžio 29 d. Tarybos direktyvą 96/23/EB dėl kai kurių medžiagų ir jų likučių gyvuose gyvūnuose ir gyvūninės kilmės produktuose monitoringo priemonių, panaikinančią Direktyvas 85/358/EEB ir 86/469/EEB bei Sprendimus 89/187/EEB ir 91/664/EEB ([1]), ypač į jos 29 straipsnio 1 dalies ketvirtą pastraipą ir 29 straipsnio 2 dalį,

kadangi:

(1) Direktyvos 96/23/EB 29 straipsnio 1 dalyje reikalaujama, kad trečiosios šalys, iš kurių valstybėms narėms leidžiama importuoti toje direktyvoje reglamentuojamus gyvūnus ir gyvūninius produktus, pateiktų liekanų stebėsenos planus, kuriuose būtų numatytos būtinos garantijos (toliau – planai). Šios garantijos turi būti bent lygiavertės toms, kurios nustatytos toje direktyvoje, ir ypač turi atitikti tos direktyvos 4 straipsnio reikalavimus pateikti išsamią informaciją, nustatytą tos direktyvos 7 straipsnyje, bei atitikti Direktyvos 96/22/EB 11 straipsnio 2 dalyje nustatytus reikalavimus. Į tuos planus reikėtų įtraukti bent jau Direktyvos 96/23/EB I priede išvardytas liekanų ir medžiagų grupes;

(2) Komisijos sprendimu 2011/163/ES ([2]) patvirtinti tam tikrų trečiųjų šalių pateikti planai dėl į to sprendimo priedo sąrašą įtrauktų gyvūnų ir gyvūninių produktų;

(3) gyvūnų žarnose gali būti farmakologiškai aktyvių medžiagų liekanų. Apie tokių liekanų, susijusių su draudžiamosiomis medžiagomis, kurioms būdingas antimikrobinis aktyvumas, aptikimą iš trečiųjų šalių į Sąjungą importuotose žarnose nuo 2015 m. pranešama Skubių pranešimų apie nesaugų maistą ir pašarus sistemoje. Šių liekanų žarnose gali būti dėl antimikrobinių medžiagų naudojimo siekiant išvengti bakterinės terpės pasikeitimo. Todėl Komisija turėtų užtikrinti žarnų cheminę saugą reikalaudama, kad gyvūnų žarnos į Sąjungą būtų įvežamos tik iš Sprendimo 2011/163/ES priede išvardytų trečiųjų šalių, kurios savo patvirtintuose liekanų stebėsenos planuose pateikė šiai prekei būtinas garantijas. Sprendimo 2011/163/ES 2 straipsnio 1 dalis turėtų būti atitinkamai iš dalies pakeista;

([1]) OL L 125, 1996 5 23, p. 10.

([2]) 2011 m. kovo 16 d. Komisijos sprendimas 2011/163/ES dėl trečiųjų šalių pagal Tarybos direktyvos 96/23/EB 29 straipsnį pateiktų planų patvirtinimo (OL L 70, 2011 3 17, p. 40).

(4) trečiosios šalys, iš kurių pagal Reglamentą (ES) 2017/625 ([3]) leidžiama į Sąjungą įvežti tam tikrus žmonėms vartoti skirtus mėsos gaminius, apdorotus skrandžius, pūsles ir žarnas, yra išvardytos Komisijos įgyvendinimo reglamente (ES) 2021/404 ([4]). trečiosios šalys, iš kurių pagal Reglamentą (ES) 2016/429 ([5]) leidžiama į Sąjungą įvežti tam tikrus žmonėms vartoti skirtus mėsos gaminius, yra išvardytos Komisijos įgyvendinimo reglamente (ES) 2021/405 ([6]);

(5) siekiant kuo labiau sumažinti prekybos sutrikimus, visos trečiosios šalys, iš kurių šiuo metu leidžiama į Sąjungą įvežti mėsos gaminius pagal įgyvendinimo reglamentus (ES) 2021/404 ir (ES) 2021/405 ir kurios jau yra išvardytos Sprendimo 2011/163/ES priede, taip pat turėtų būti įtrauktos į to priedo sąrašą dėl gyvūnų žarnų, nes jos jau pateikė pakankamas garantijas, susijusias su liekanų stebėsena. Be to, žarnų atveju rizika kyla ne dėl gyvūno gydymo, o dėl medžiagų pridėjimo į gaminį, kad būtų išvengta bakterinės terpės pasikeitimo;

(6) be to, tos trečiosios šalys, kurios sėkmingai užpildė su gyvūnų ir visuomenės sveikata susijusį klausimyną, kad būtų įtrauktos į įgyvendinimo reglamentus (ES) 2021/404 ir (ES) 2021/405, taip pat turėtų būti įtrauktos į Sprendimo 2011/163/ES priedo sąrašą dėl žarnų, jei jos pateikė Komisijai specialų liekanų gyvūnų žarnose stebėsenos planą ir tą planą patvirtino Komisija;

(7) Komisija, visapusiškai įvertinusi visų trečiųjų šalių, eksportuojančių į Sąjungą žarnas, pateiktus liekanų stebėsenos planus, iki pereinamojo laikotarpio, kuris baigiasi 2021 m. spalio 20 d., pabaigos sudarys galutinį Direktyvos 96/23/EB reikalavimus atitinkančių šalių sąrašą, susijusį su draudžiamųjų medžiagų, kurioms būdingas antimikrobinis aktyvumas, nebuvimu žarnose;

(8) nors Australija neturi patvirtinto liekanų kiaušiniuose stebėsenos plano, šalis pateikė garantijas, kad į ES eksportuoti skirtiems sudėtiniams produktams gaminti naudos tik kiaušinius, kurių kilmės šalis yra valstybės narės arba trečiosios šalys, kurioms leista eksportuoti tokius gaminius į Sąjungą. Todėl į sąrašą turėtų būti įtrauktas Australijai skirtas įrašas dėl kiaušinių su atitinkama išnaša;

(9) nors Indija neturi patvirtinto liekanų naminių paukščių gaminiuose ir pieno gaminiuose stebėsenos plano, šalis pateikė garantijas, kad į ES eksportuoti skirtiems sudėtiniams produktams gaminti naudos tik pieno gaminius, kurių kilmės šalis yra valstybės narės arba trečiosios šalys, kurioms leista eksportuoti tokius gaminius į Sąjungą. Todėl į sąrašą turėtų būti įtrauktas Indijai skirtas įrašas dėl pieno gaminių su atitinkama išnaša;

(10) nors Naujoji Zelandija neturi patvirtinto liekanų kiaulienoje, naminių paukščių produktuose, kiaušiniuose ir triušienoje stebėsenos plano, šalis pateikė garantijas, kad į ES eksportuoti skirtiems sudėtiniams produktams gaminti naudos tik kiaulienos produktus, naminių paukščių produktus, kiaušinius ir triušieną, kurių kilmės šalis yra valstybės narės arba trečiosios šalys, kurioms leista eksportuoti tokius gaminius į Sąjungą. Todėl į sąrašą turėtų būti įtrauktas Naujajai Zelandijai skirtas įrašas dėl kiaulienos, naminių paukščių produktų, kiaušinių ir triušienos su atitinkama išnaša;

([3]) 2017 m. kovo 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2017/625 dėl oficialios kontrolės ir kitos oficialios veiklos, kuri vykdoma siekiant užtikrinti maisto ir pašarų srities teisės aktų bei gyvūnų sveikatos ir gerovės, augalų sveikatos ir augalų apsaugos produktų taisyklių taikymą, kuriuo iš dalies keičiami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentai (EB) Nr. 999/2001, (EB) Nr. 396/2005, (EB) Nr. 1069/2009, (EB) Nr. 1107/2009, (ES) Nr. 1151/2012, (ES) Nr. 652/2014, (ES) 2016/429 ir (ES) 2016/2031, Tarybos reglamentai (EB) Nr. 1/2005 ir (EB) Nr. 1099/2009 bei Tarybos direktyvos 98/58/EB, 1999/74/EB, 2007/43/EB, 2008/119/EB ir 2008/120/EB, ir kuriuo panaikinami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentai (EB) Nr. 854/2004 ir (EB) Nr. 882/2004, Tarybos direktyvos 89/608/EEB, 89/662/EEB, 90/425/EEB, 91/496/EEB, 96/23/EB, 96/93/EB ir 97/78/EB bei Tarybos sprendimas 92/438/EEB (OL L 95, 2017 4 7, p. 1).

([4]) 2021 m. kovo 24 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentas (ES) 2021/404, kuriuo, vadovaujantis Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2016/429, sudaromi trečiųjų šalių, teritorijų arba jų zonų, iš kurių leidžiama į Sąjungą įvežti gyvūnus, genetinės medžiagos produktus ir gyvūninius produktus, sąrašai (OL L 114, 2021 3 31, p. 1).

([5]) 2016 m. kovo 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/429 dėl užkrečiamųjų gyvūnų ligų, kuriuo iš dalies keičiami ir panaikinami tam tikri gyvūnų sveikatos srities aktai („Gyvūnų sveikatos teisės aktas“) (OL L 84, 2016 3 31, p. 1).

([6]) 2021 m. kovo 24 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentas (ES) 2021/405 kuriuo nustatomi trečiųjų šalių arba jų regionų, iš kurių pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2017/625 į Sąjungą leidžiama įvežti tam tikrus žmonėms vartoti skirtus gyvūnus ir prekes, sąrašai (OL L 114, 2021 3 31, p. 118).

(11) nors Filipinai neturi patvirtinto liekanų pieno gaminiuose ir kiaušiniuose stebėsenos plano, šalis pateikė garantijas, kad į ES eksportuoti skirtiems sudėtiniams produktams gaminti naudos tik pieno gaminius ir kiaušinius, kurių kilmės šalis yra valstybės narės arba trečiosios šalys, kurioms leista eksportuoti tokius gaminius į Sąjungą. Todėl į sąrašą turėtų būti įtrauktas Filipinams skirtas įrašas dėl pieno gaminių ir kiaušinių su atitinkama išnaša;

(12) nors Singapūras neturi patvirtinto liekanų kiaušiniuose stebėsenos plano, šalis pateikė garantijas, kad į ES eksportuoti skirtiems sudėtiniams produktams gaminti naudos tik kiaušinius, kurių kilmės šalis yra valstybės narės arba trečiosios šalys, kurioms leista eksportuoti tokius gaminius į Sąjungą. Todėl į sąrašą turėtų būti įtrauktas Singapūrui skirtas įrašas dėl kiaušinių su atitinkama išnaša;

(13) nors Tailandas neturi patvirtinto liekanų jautienoje, kiaulienoje, pieno gaminiuose ir kiaušiniuose stebėsenos plano, šalis pateikė garantijas, kad į ES eksportuoti skirtiems sudėtiniams produktams gaminti naudos tik jautieną, pieno gaminius ir kiaušinius, kurių kilmės šalis yra valstybės narės arba trečiosios šalys, kurioms leista eksportuoti tokius gaminius į Sąjungą. Todėl į sąrašą turėtų būti įtrauktas Tailandui skirtas įrašas dėl jautienos, pieno gaminių ir kiaušinių su atitinkama išnaša;

(14) nors Pietų Korėja neturi patvirtinto liekanų pieno gaminiuose, kiaušiniuose ir meduje stebėsenos plano, šalis pateikė garantijas, kad į ES eksportuoti skirtiems sudėtiniams produktams gaminti naudos tik pieno gaminius, kiaušinius ir medų, kurių kilmės šalis yra valstybės narės arba trečiosios šalys, kurioms leista eksportuoti tokius gaminius į Sąjungą. Todėl į sąrašą turėtų būti įtrauktas Pietų Korėjai skirtas įrašas dėl pieno gaminių, kiaušinių ir medaus su atitinkama išnaša;

(15) todėl Sprendimas 2011/163/ES turėtų būti atitinkamai iš dalies pakeistas;

(16) šiame sprendime nustatytos priemonės atitinka Augalų, gyvūnų, maisto ir pašarų nuolatinio komiteto nuomonę,

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis

Šiame sprendime vartojami Komisijos deleguotojo reglamento (ES) 2020/692 ([7]) 2 straipsnyje apibrėžti terminai.

2 straipsnis

Sprendimo 2011/163/ES 2 straipsnio 1 dalis pakeičiama taip:

„1. Trečiosios šalys, naudojančios žaliavas, išskyrus žarnoms gaminti naudojamas žaliavas, importuotas iš pagal šį sprendimą gyvūniniams produktams gaminti patvirtintų kitų trečiųjų šalių arba iš valstybių narių, kad jas galėtų eksportuoti į Sąjungą, ir negalinčios pateikti liekanų stebėsenos planų, reikalaujamų pagal Direktyvos 96/23/EB 7 straipsnį dėl tokių žaliavų, papildo planą tokia deklaracija: „[Trečiosios šalies] kompetentinga institucija užtikrina, kad žmonėms vartoti skirti gyvūniniai produktai, eksportuojami į Europos Sąjungą, ypač produktai, pagaminti iš žaliavų, importuotų į [trečiąją šalį], būtų pagaminti tik įmonėse, įtrauktose į sąrašus pagal Komisijos deleguotojo reglamento (ES) 2019/625 (*) 5 straipsnį ir turinčiose patikimą veikiančią sistemą, kuria užtikrinama, kad tokiam maisto produktui pagaminti naudojamos gyvūninės žaliavos būtų atvežtos tik iš Europos Sąjungos valstybių narių arba trečiųjų šalių, išvardytų Sprendimo 2011/163/ES priede dėl atitinkamos žaliavos be apribojimus nustatančios išnašos, numatytos Sprendimo 2 straipsnio 2 dalyje.“

Eksportui į Sąjungą skirtoms žarnoms gaminti trečiosios šalys gali naudoti žaliavas, importuotas iš kitų trečiųjų šalių, iš kurių įgyvendinimo reglamentais (ES) 2021/404 ir (ES) 2021/405 į Sąjungą leidžiama įvežti šviežią mėsą arba tam tikrus mėsos gaminius, apdorotus skrandžius, pūsles ir žarnas.

([7]) 2020 m. sausio 30 d. Komisijos deleguotasis reglamentas (ES) 2020/692, kuriuo papildomos Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2016/429 taisyklės dėl tam tikrų gyvūnų, genetinės medžiagos produktų ir gyvūninių produktų siuntų įvežimo į Sąjungą ir jų gabenimo bei tvarkymo įvežus (Tekstas svarbus EEE) (OL L 174, 2020 6 3, p. 379).

Trečioji šalis, ketinanti eksportuoti žarnas į Sąjungą, įtraukiama į įgyvendinimo reglamentų (ES) 2021/404 ir (ES) 2021/405 sąrašus dėl žarnų ir į Sprendimo 2011/163/ES priedą (dėl žarnų). Be to, įmonės, iš kurių žarnos turi būti eksportuojamos į Sąjungą, įtraukiamos į sąrašus pagal Deleguotojo reglamento (ES) 2019/625 5 straipsnį.

_____

(*) 2019 m. kovo 4 d. Komisijos deleguotasis reglamentas (ES) 2019/625, kuriuo Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2017/625 papildomas reikalavimais dėl tam tikrų žmonėms vartoti skirtų gyvūnų ir prekių siuntų įvežimo į Sąjungą (OL L 131, 2019 5 17, p. 18).“

3 straipsnis

Sprendimo 2011/163/ES priedas pakeičiamas šio sprendimo priedo tekstu.

4 straipsnis

Šis sprendimas skirtas valstybėms narėms.

Priimta Briuselyje 2021 m. gegužės 17 d.

Komisijos vardu
Stella KYRIAKIDES
Komisijos narė

PRIEDAS

„PRIEDAS

ISO2 kodas	Šalis (1)	Galvijai	Avys/ ožkos	Kiaulės	Arklinių šeimos gyvūnai	Naminiai paukščiai	Akvakultūros gyvūnai	Pienas	Kiaušiniai	Triušiai	Laukiniai medžiojamieji gyvūnai	Ūkiuose auginami medžiojamieji gyvūnai	Medus	Žarnos
AD	Andora	X	X	X (4)	X								X	
AE	Jungtiniai Arabų Emyratai						X (4)	X (2)						
AL	Albanija		X				X (9)		X					X
AM	Armėnija						X						X	
AR	Argentina	X	X		X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
AU	Australija	X	X		X		X	X	X 4bis		X	X	X	X
BA	Bosnija ir Hercegovina	X	X	X		X	X (9)	X	X				X	
BD	Bangladešas						X							
BF	Burkina Fasas												X	
BJ	Beninas												X	
BN	Brunėjus						X							
BR	Brazilija	X			X	X	X						X	X
BW	Botsvana	X												
BY	Baltarusija				X (3)		X	X	X				X	X
BZ	Belizas						X							
CA	Kanada	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
CH	Šveicarija	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
CL	Čilė	X	X	X		X	X	X			X		X	X
CM	Kamerūnas												X	
CN	Kinija					X	X		X	X			X	X
CO	Kolumbija						X	X	X (4)					X
CR	Kosta Rika						X							

ISO 2 kodas	Šalis [1]	Galvijai	Avys/ožkos	Kiaulės	Arklinių šeimos gyvūnai	Naminiai paukščiai	Akvakultūros gyvūnai	Pienas	Kiaušiniai	Triušiai	Laukiniai medžiojamieji gyvūnai	Ūkiuose auginami medžiojamieji gyvūnai	Medus	Žarnos
CU	Kuba						X						X	
DO	Dominikos Respublika												X	
EC	Ekvadoras						X							
ET	Etiopija												X	
FK	Folklando Salos	X	X [13]				X [9]							
FO	Farerų Salos						X [9]							
GB	Didžioji Britanija	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
GE	Sakartvelas												X	
GG	Gernsis	X						X						
GH	Gana												X	
GL	Grenlandija		X									X		
GT	Gvatemala						X [11]						X	
HN	Hondūras						X							
ID	Indonezija						X							
IL	Izraelis [7]					X	X	X	X				X	
IM	Meno Sala	X	X	X			X	X					X	
IN	Indija					X [4bis]	X	X [4bis]	X				X	X
IR	Iranas						X [11]							X
JE	Džersis	X						X						
JM	Jamaika												X	
JP	Japonija	X		X		X	X	X	X					X
KE	Kenija						X							
KR	Pietų Korėja					X	X	X [4bis]	X [4bis]				X [4bis]	
LBN	Libanas													X

ISO 2 kodas	Šalis (1)	Galvijai	Avys/ožkos	Kiaulės	Arklinių šeimos gyvūnai	Naminiai paukščiai	Akvakultūros gyvūnai	Pienas	Kiaušiniai	Triušiai	Laukiniai medžiojamieji gyvūnai	Ūkiuose auginami medžiojamieji gyvūnai	Medus	Žarnos
LK	Šri Lanka						X							
MA	Marokas					X	X (9)							X
MD	Moldova					X	X (9)	X	X				X	
ME	Juodkalnija	X	X (13)	X		X	X (9)	X	X				X	
MG	Madagaskaras						X						X	
MK	Šiaurės Makedonija	X	X	X		X	X	X	X		X		X	
MM	Mianmaras						X						X	
MU	Mauricijus						X						X (4)	
MX	Meksika						X		X				X	X
MY	Malaizija					X (4)	X							
MZ	Mozambikas						X (11)							
NA	Namibija	X	X (13)								X			
NC	Naujoji Kaledonija						X (11)					X	X	
NI	Nikaragva						X (11)						X	
NG	Nigerija						X (11)							
NZ	Naujoji Zelandija	X	X	X 4bis	X	X 4bis	X	X	X 4bis	X 4bis	X	X	X	X
OM	Omanas						X (9)							
PA	Panama						X							
PK	Pakistanas													X
PE	Peru						X							
PH	Filipinai						X	X 4bis	X 4bis					
PM	Sen Pjeras ir Mikelonas					X								
PN	Pitkerno Salos												X	
PY	Paragvajus	X												X

ISO2 kodas	Šalis [1]	Galvijai	Avys/ ožkos	Kiaulės	Arklinių šeimos gyvūnai	Nami-niai paukš-čiai	Akva-kultūros gyvūnai	Pienas	Kiauši-niai	Triušiai	Lauki-niai medžio-jamieji gyvūnai	Ūkiuose augi-nami medžio-jamieji gyvūnai	Medus	Žarnos
RS	Serbija [5]	X	X	X	X [3]	X	X	X	X		X		X	X
RU	Rusija	X	X	X		X		X	X			X [6]	X	X
RW	Ruanda												X	
SA	Saudo Arabija						X							
SG	Singapūras	X [4]	X [4]	X [4]	X [8]	X [4]	X	X [4]	X [4bis]		X [8]	X [8]		
SL	Siera Leonė												X	
SM	San Marinas	X		X [4]				X					X	
SV	Salvadoras												X	
SZ	Esvatinis	X												
TG	Togas												X	
TH	Tailandas	X [4bis]		X [4bis]		X	X	X [4bis]	X [4bis]				X	
TN	Tunisas						X [9]				X			X
TR	Turkija					X	X	X	X				X	X
TW	Taivanas						X		X				X	
TZ	Tanzanija						X [11]						X	
UA	Ukraina	X		X		X	X [9]	X	X	X			X	X
UG	Uganda						X						X	
US	Jungtinės Valstijos	X	X [12]	X		X	X	X	X	X	X	X	X	X
UY	Urugvajus	X	X		X		X	X			X		X	X
VE	Venesuela						X							
VN	Vietnamas						X						X	
XK	Kosovas [14]					X [4]								
ZA	Pietų Afrika										X	X [10]		
ZM	Zambija												X	

(1) Lentelėje pateikiamas šalių ir teritorijų sąrašas. Nurodomos ne tik ES pripažintos šalys.
(2) Tik kupranugarių pienas.
(3) Skersti skirtų gyvų arklinių šeimos gyvūnų eksportas į Sąjungą (taikoma tik maistiniams gyvūnams).
(4) Trečiosios šalys, naudojančios tik žaliavas iš valstybių narių arba kitų trečiųjų šalių, patvirtintų tokioms žaliavoms eksportuoti į Sąjungą, vadovaujantis 2 straipsniu.
4bis Trečiosios šalys, naudojančios tik žaliavas iš valstybių narių arba kitų trečiųjų šalių, patvirtintų tokioms žaliavoms eksportuoti į Sąjungą, vadovaujantis 2 straipsniu, ir tik eksportui į Sąjungą skirtiems sudėtiniams produktams gaminti
(5) Neįskaitant Kosovo.
(6) Tik šiauriniai elniai.
(7) Toliau suprantamas kaip Izraelio Valstybė, neįskaitant nuo 1967 m. birželio mėn. Izraelio administracijos kontroliuojamų teritorijų, t. y. Golano aukštumų, Gazos Ruožo, Rytų Jeruzalės ir likusios Vakarų Kranto dalies.
(8) Taikoma tik Naujosios Zelandijos kilmės šviežiai mėsai, kuri yra skirta Sąjungai ir iškraunama, perkraunama ir vežama tranzitu bei sandėliuojama arba nesandėliuojama Singapūre.
(9) Išskyrus vėžiagyvius.
(10) Tik beketeriai paukščiai.
(11) Išskyrus pelekines žuvis.
(12) Tik ožkos.
(13) Tik avys.
(14) Šis pavadinimas nekeičia pozicijų dėl statuso ir atitinka JT ST rezoliuciją 1244 bei Tarptautinio Teisingumo Teismo nuomonę dėl Kosovo nepriklausomybės deklaracijos“.